

יכון בקריאת ששה פסוקים אלו שהם כנגד 1 דמילוי יוד דשם ב"ן להשאר בו הארה מתוספת נשמה של שבת שעברה

א א וַיִּקְרָא אֶל־מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר יְדוּהָ אֵלָיו א וַיִּקְרָא לְמֹשֶׁה וּמִלִּיל יי

1 (1) And He called to Moshe, and the Lord spoke to him from the Tent of

RASHI

1 (1) And He called to Moshe — *Every [time God communicated with Moshe, whether it was represented by the expression] ויאמר, “and He said,” or ויצו, “and He commanded,” was always preceded by [God] calling [to Moshe by name] (Torat Kohanim 1:2-3). קריאה is an expression of affection, the [same] expression employed by the ministering angels [when addressing each other], as the verse says (Isaiah 6:3), “And one called to the other ...” However, regarding the prophets of the nations of the world, God revealed Himself through expressions denoting coincidence and impurity, as the verse says (Numbers*

*23:4), “and God happened to [meet] (ויקר) Bilaam” (Bemidbar Rabbah 52:5). [The expression ויקר has the meaning of a coincidental happening, and also alludes to impurity (see Deuteronomy 23:11, regarding the expression לילה במקרה).] And He called to Moshe — The [Divine] voice emanated and reached [only] Moshe's ears, while all [the rest] of Israel did not hear it. One might think that for each new section [representing a new topic, Moshe also received] such a call. It, however, states here, “and the Lord spoke (וידבר) to him;” we see from here that it was only when God “spoke” to Moshe [or “said” to him, or “commanded” him] that He preceded this [communication] with a “call” [for when these expressions are employed, they demarcate the beginning of major sections, when God first called to Moshe and then proceeded with the prophecy at hand, unlike the beginning of each separate subsection, when God simply continued His communication to Moshe without “calling” him anew]. So [if each subsection in the Torah does not represent a new beckoning from God to Moshe, ushering in a new prophecy, then] what is the purpose of these subsections? To give Moshe a pause, so that he could contemplate between one passage and the next, and between one subject and another. [And if this pause for contemplation was given to the great Moshe when being taught by God, then] how much more necessary is it for an ordinary man learning [Torah] from another ordinary man [to be allowed pauses between sections and subjects, for him to carefully contemplate and understand the material being learnt] (Torat Kohanim 1:3). **To him** — [That is, God spoke only to Moshe,] to exclude Aharon. Rabbi Yehudah Ben Beteira says: “Thirteen times in the Torah, God spoke (וידבר) to both*

רש"י

(א) וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה. לְכָל דְּבָרוֹת וּלְכָל אַמִּירוֹת וּלְכָל צְוִיִּים, קְדָמָה קְרִיאָה לְשׁוֹן חֶבֶד, לְשׁוֹן שְׂמֵלֵאבִי הַשֵּׁרֶת מִשְׁתַּמְשִׁין בוֹ, שְׁנֵאמַר: “וַיִּקְרָא זֶה אֶל זֶה”, אָבֵל לְנִבְיָאֵי אֲמוֹת עֵבֹרִים נִגְלָה עֲלֵיהֶן בְּלִשׁוֹן עֲרָאִי וְטַמְאָה, [בְּלִשׁוֹן טַמְאָה] שְׁנֵאמַר: “וַיִּקְרָ אֱלֹהִים אֶל בַּלְעָם”. וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה. הַקּוֹל הוֹלֵךְ וּמְגִיעַ לְאֲזְנוֹי וְכֵל יִשְׂרָאֵל לֹא שׁוֹמְעִין. יְכוּל, אִם לְהַפְסֻקוֹת הַיְתֵה קְרִיאָה? תִּלְמוּד לוֹמַר: “וַיְדַבֵּר”, לְדַבּוֹר הַיְתֵה קְרִיאָה וְלֹא לְהַפְסֻקוֹת. וּמָה הָיָה הַפְסֻקוֹת מִשְׁמֻשׁוֹת? לְתַן רוּחַ לְמֹשֶׁה לְהִתְבַּוְּנֵן בֵּין פְּרָשָׁה לְפְרָשָׁה וּבֵין עֲנִין לְעֲנִין, קֵל וְחֹמֶר לְהִדְיוּט הַלּוֹמֵד מִן הַהִדְיוּט: אֵלָיו. לְמַעַט אֶת אֶהְרֹן. רַבִּי יְהוּדָה [בֶּן בֵּתִירָא] אוֹמַר: “גְּדֵר דְּבָרוֹת נִאֲמְרוּ בְּתוֹרָה לְמֹשֶׁה וְלֹא אֶהְרֹן, וּכְנָגְדָן נִאֲמְרוּ י”ג מַעוּטִין, לְלַמְדָּךְ,

מֵאֵהָל מוֹעֵד לְאֹמֵר: ב דִּבֶּר אֶל־בְּנֵי עֲמִיָּה מִמִּשְׁכַּן זְמַנָּא לְמִימֵר: ב מִלִּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

Appointment, saying, (2) Speak to the Children of Israel, and say to them, When

RASHI

Moshe and Aharon together, while, corresponding to these [thirteen communications to both of them,] the Torah has thirteen [other] occasions when God [spoke only to Moshe] precluding Aharon. This teaches us that regarding these latter cases [of Aharon's preclusion], that each of those prophecies was not spoken to Aharon, but was exclusively spoken to Moshe, in order that he should relay them himself to Aharon. These are the thirteen cases where [Aharon was] precluded: (a) 'To speak with him' (Numbers 7:89); (b) 'speaking to him' (ibid.); (c) 'and He spoke to him' (ibid.); (d) 'I will

meet with you there at set times' (Exodus 25:22), etc ..." — all the thirteen citations can be found [in the above dictum of Rabbi Yehudah] in *Torat Kohanim (1:4)*. Now, [even though it was Moshe who exclusively heard the prophecies,] one might think that [the rest of] Israel [nevertheless] heard the sound of God "calling" to Moshe [preceding the prophecy, as mentioned above]. [In answer to this,] the verse says (Numbers 7:89), *וישמע את הקול מדבר, "he heard the voice speaking [right up] to him (אליו)." This verse could have used the word לו, "to him," rather than [such an exclusive expression as] אליו, "[right up] to him."* However, it uses this expression in order to teach us that Moshe alone heard the [Divine] voice [calling him], while all [the rest] of Israel did not hear it (*Torat Kohanim 1:4*). **From the Tent of Appointment** — This teaches us that the [Divine] voice limited itself [to the Tent of Appointment] and did not project beyond the Tent of Appointment. Now, one might think that the voice [was not heard outside the Tent of Appointment because it] was low [in volume]. Scripture, however, says (Numbers 7:89), "[And when Moshe came into the Tent of Appointment, he heard] the voice." What [specific] voice [is the verse referring to here, since it uses the definite article]? It is the voice referred to in *Psalms (29:4-5)*, "The voice of the Lord is with power; the voice of the Lord is with glory. The voice of the Lord breaks cedar trees!" Thus, we learn from the verse here saying, "[and the Lord spoke to him] from the Tent of Appointment," that the [Divine] voice limited itself [to the Tent of Appointment]. A similar case to this [where a powerful sound uttered within the Holy Temple was not heard outside,] is the verse (*Ezekiel 10:5*): "And the sound of the cherubs' wings was heard up to the outer

רש"י

שלא לאהרן נאמר, אלא למשה שיאמר לאהרן; ואלו הן י"ג מעוטיין: "לדבר אתו", "מדבר אליו", "וידבר אליו", "ונועדתי לך" - כלן וכדאיתא בתורת כהנים. יכול, שמעו את קול הקריאה; תלמוד לומר: "קול לו", "קול אליו", משה שמע וכל ישראל לא שמעו: מאהל מועד. מלמד שהיה הקול נפסק ולא היה יוצא חוץ לאהל. יכול, מפני שהקול נמוך? תלמוד לומר: "את הקול". מהו ה"קול"? הוא הקול המפורש בתהלים: "קול ה' בבתי, קול ה' בהר, קול ה' שבר ארזים". אם כן, למה נאמר "מאהל מועד"? מלמד שהיה הקול נפסק. כיוצא בו: "וקול כנפי הכרובים נשמע עד החצר החיצנה". יכול, מפני שהקול נמוך? תלמוד לומר: "בקול אל שדי

וְיִקְרָא לְהוֹן אֲנֹשׁ אֲרִי יְקָרִיב
 וְתִימַר לְהוֹן אֲנֹשׁ אֲרִי יְקָרִיב
יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֵלֶיָּם אָדָם כִּי־יְקָרִיב

a man from [among] you brings an offering to the Lord, you should bring your

RASHI

court ...” One might think then, that this sound was a very low one. Scripture, however, continues, “ ... as the voice of the Almighty God when He speaks!” Why then does the verse say, “[the sound ... was heard] up to the outer court” [only, if this sound was so mighty]? Because when the sound reached the outer court, it discontinued [its projection] (Torat Kohanim 1:5). [And the Lord spoke to him] from the Tent of Appointment, saying — One might think [from this verse that God spoke to Moshe] from the entire house [that is, that the Divine voice emanated

*from the entire inner Sanctum of the Tent of Appointment]. Scripture, however, states (Numbers 7:89), “[and he heard the voice speaking to him] from above the covering [of the Holy Ark].” [If that is so,] one might think [that Moshe heard the voice emanating] from the entire covering [of the Holy Ark]. Scripture, however, continues (ibid.), “from between the two cherubs” (Torat Kohanim 1:5). **Saying** — [God told Moshe:] “Go out and say to them [the Children of Israel] words of gentle reproof [for instance], “It is for your sake that God communicates with me.” [That is, it is only for the sake of Israel that the Divine Presence rests upon prophets, to facilitate communication between them and God, to relay instructions for Israel. And if Israel disobeys God, then His communication with the prophets is affected, as follows:] Indeed we find this is so. From the incident involving the spies and onwards, i.e., for thirty-eighty years, Israel was in the wilderness, placed under excommunication, as it were. And throughout that whole period, there was no warm communication between God and Moshe, for the verse says (Deuteronomy 2:16-17), “And it was, when all the men of war were consumed [and dead] ... [that] the Lord spoke to me, saying ...” [Only then was] a Divine communication [again] made to me. Another explanation [of לאמר is that God says to Moshe]: “Go and tell them My commandments, and bring Me back word whether they will accept them,” as the verse says (Exodus 19:8), “and Moshe reported the words of the people back to the Lord.” (Torat Kohanim 1:6) (2) **When a man from [among] you brings an offering** — [The words כִּי יְקָרִיב mean, “when he brings an offering.” [That is, Scripture is not dealing here with an obligatory sacrifice, in which case it would have said, “a man must bring ...” Rather,] Scripture is*

רש"י

בְּדַבְרוֹ” אִם כֵּן, לָמָּה נֶאֱמַר: “עַד הַחֲצֵר הַחַיִּצְנָה?” שְׂכִינָן שְׂמֹגִיעַ שָׁם, הֲיֵה נִפְסָק: מֵאֵהָל מוֹעֵד לֵאמֹר. יְכוּל, מִכַּל הַבַּיִת? תְּלֻמוּד לֹמַר: “מֵעַל הַכַּפְּרֹת”. יְכוּל, מֵעַל הַכַּפְּרֹת בְּלֵה? תְּלֻמוּד לֹמַר: “מִבֵּין שְׁנֵי הַכַּרְבִּיּוֹת”: לֵאמֹר. יָצָא וְאָמַר לָהֶם דְּבָרֵי כְבוֹשִׁים: ‘בְּשִׁבְלֵכֶם הוּא נִדְבָר עִמִּי, שְׂכֹן מִצִּיּוֹנוֹ, שְׂכָל ל”ח שָׁנָה שֶׁהָיָה יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבַר כְּמִנְדִּים; מִן הַמְּרַגְלִים וְאֵילָּה, לֹא נִתְיַחַד הַדְּבוּר עִם מֹשֶׁה, שֶׁנֶּאֱמַר: “וַיְהִי כַּאֲשֶׁר תָּמַו כָּל אֲנָשִׁי הַמְּלַחֲמָה לְמוֹתָא... וַיְדַבֵּר ה’ אֵלַי לֵאמֹר” אֵלַי הָיָה הַדְּבוּר. דְּבַר אַחַר: יָצָא וְאָמַר לָהֶן דְּבָרֵי וְהַשִּׁיבָנִי, אִם יִקְבְּלוּם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: “וַיִּשָּׁב מֹשֶׁה אֶת דְּבָרֵי הָעָם וַגּוֹ” (ב) אָדָם כִּי יְקָרִיב מִכֶּם.

מִכֹּחַ קָרְבָּנָא קָדָם יי מִן
בְּעִירָא מִן תּוֹרֵי וּמִן עֲנָא
תְּקָרְבוֹן יֵת קָרְבָּנְכוֹן: ג אִם

מִכֹּחַ קָרְבָּן לַיְדוּהָ מִן־הַבְּהֵמָה מִן־הַבְּקָר
וּמִן־הַצֹּאן תְּקָרְבוּ אֶת־קָרְבָּנְכֶם: ג אִם־

offering from livestock, from [domesticated] cattle or from the flock. (3) If his

RASHI

רש"י

speaking here of an offering brought as a voluntary donation [and thus says, "When a man ... brings an offering"] (Torat Kohanim 1:12). **אדם** — Why is this term for man [namely, "Adam"] employed here [as opposed to "ish"]? [It alludes to "Adam," the first man on earth, and teaches us:] Just as Adam, the first man, never offered sacrifices from stolen property, since everything belonged to him, so too, you must not offer sacrifices which come from stolen property (Vayikra Rabbah 2:7). **Livestock** — One

בְּשִׁיקְרִיב בְּקָרְבָּנוֹת נִדְבָה דְּבַר הָעֲנָן: אֲדָם. לְמַד
נֵאמַר? מָה אָדָם הָרֵאשׁוֹן לֹא הִקְרִיב מִן הַגְּזוּל,
שֶׁהִבֵּל הָיָה שְׁלוֹ, אִף אִתָּם לֹא תְקָרְבוּ מִן הַגְּזוּל:
הַבְּהֵמָה. יְכוּל, אִף חֵיהָ בְּכַלָּ? תְּלַמּוּד לֹאמַר: "בְּקָר
וְצֹאן": מִן הַבְּהֵמָה. וְלֹא כָּלָה, לְהוֹצִיא אֶת הַרוֹבֵעַ
וְאֵת הַנֶּרְבָּע: מִן הַבְּקָר. לְהוֹצִיא אֶת הַנֶּעֱבָד: מִן
הַצֹּאן. לְהוֹצִיא אֶת הַמְּקַצֶּה. וּמִן הַצֹּאן. לְהוֹצִיא
אֶת הַנוֹגֵחַ שֶׁהֵמִית כִּשְׁהוּא אֹמֵר לְמִטָּה מִן הָעֲנָן
"מִן הַבְּקָר", שְׁאִין תְּלַמּוּד לֹאמַר, לְהוֹצִיא אֶת
הַטְּרָפָה: תְּקָרְבוּ. מִלְמַד שְׁשֵׁנִים מִתְּנַדְבִים עוֹלָה
בְּשִׁתְּפוּת: קָרְבָּנְכֶם. מִלְמַד, שְׁהִיא בָּאָה נִדְבַת צְבוּר,

might think that wild animals are also included in this category [and therefore they may also be sacrificed]. Scripture, however, continues, "from [domesticated] cattle or from the flock." (Torat Kohanim 1:16) **From livestock** — but not all livestock. [The phrase therefore] comes

to exclude the case of animals which have cohabited with a human, whether the animal was an active or a passive party to the transgression. [These animals must not be brought as a sacrifice to God] (Torat Kohanim 1:17) **From [domesticated] cattle** — [The expression "from [domesticated] cattle"] comes to exclude an animal which has been worshipped as a deity [and which must not be offered as a sacrifice to God]. **From the flock** — This comes to exclude an animal which is set aside [i.e., designated, for the purpose of idolatry] (Torat Kohanim 1:18).

Or from the flock — [The extra ו at the beginning of this phrase] comes to exclude the case of a goring animal which has killed [a man]. (ibid.) Now, when Scripture repeats the phrase מִן הַבְּקָר later on (verse 3), [the word מִן] need not have been used as Scripture has already taught us [the exclusions here]. [However, this extra word] comes to exclude [another] case [namely,] of an animal which is טְרָפָה [i.e., one with a terminal disease or injury, rendering it unfit to be sacrificed (or to be eaten)]. [Clearly a טְרָפָה animal may not be brought as a sacrifice. Here, the animal was only discovered to be טְרָפָה after it had already been designated for a sacrifice as a healthy animal. Nevertheless, it is still excluded] (Torat Kohanim 1:17). **You should bring** — [The plural form of the verb תְּקָרְבוּ, "you should bring,"] teaches us that two people may bring a voluntary burnt-offering in partnership (Torat Kohanim 1:19). **Your offering** — [The plural form of קָרְבָּנְכֶם] teaches us that [a burnt-offering] may also be offered as a voluntary gift from the community (Torat Kohanim 1:20). This sacrifice was called עוֹלַת קִיץ

עֲלֹתָא קִרְבָּנִיה מִן תּוֹרֵי דְכֹר
שְׁלִים יִקְרְבֵנִיה לְתַרְע מִשְׁכַּן
זְמַנָּא יִקְרַב יְתִיה לְרַעְוֵא לִיה

עֲלֹה קִרְבָּנוּ מִן־הַבְּקָר זָכָר תָּמִים יִקְרִיבֵנוּ
אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד יִקְרִיב אֹתוֹ לְרַצְנוֹ

sacrifice is a burnt-offering [brought] from cattle, he must bring an unblemished male [animal]. He must bring it willingly, to the entrance of the Tent of

RASHI

המזבה [meaning "the burnt-offering which was provision for the altar"]. [Every year, each male Jew over twenty years old would donate half a shekel of silver (see Exodus 30:11-16). The money collected would go towards maintenance of the Holy Temple.] This sacrifice was bought with any money that remained [from the previous year's collection of half-shekalim, and was offered as a communal burnt-offering, when there were no

offerings brought from any individuals, in order to avoid the altar being bereft of sacrifices. Thus, the name "provision for the altar" (Shevuot 12a). (3) **Male [animal]** — but not a female. When Scripture repeats later (verse 10) that [the burnt-offering] must be a male [animal], it appears unnecessary to state this, since Scripture has already taught us [that it must be a male animal and not a female. However, this repetition of the word "male," comes to teach us that a sacrifice must consist of a completely] male [animal], excluding the case of an animal whose gender is indeterminate or which is a hermaphrodite (Bekhorot 41b). תָּמִים — [literally means "perfect." In this context it refers to an animal] without a blemish. **[He must bring it ...] to the entrance of the Tent of Appointment** — He himself must attend to bringing the animal right up to the forecourt [of the Holy Temple] (Torat Kohanim 1:24). Why does the verse repeat the word "bring" here [when it says, "he must bring [an unblemished male] ... He must bring it"]? [This repetition teaches us that] even in the case of Reuvein's [animal which he has designated for a] burnt-offering being mixed up with Shimon's burnt-offering [animal, and the animals cannot be identified], nevertheless each person must bring one of the animals [to the forecourt], in the name of its rightful owner [whomever that may be]. Similarly if [an animal designated for] a burnt-offering has been mixed up with non-consecrated animals, the non-consecrated animals must be sold for the purposes of burnt-offerings, and thus all of these animals are now [designated to become] burnt-offerings. Accordingly, each animal is now brought in the name of its rightful owner [whomever he may be]. [Now, because of the above,] one might think that this must also be done if [an animal designated to become] a burnt-offering became mixed up with animals unfit for sacrifice or with [animals designated to become] different kinds of sacrifices [e.g., a sin-offering,

רש"י

היא עולת קיץ המזבה, הבאה מן המותרות: (ג) זָכָר. ולא נקבה. כשהוא אומר "זָכָר" לְמַטָּה שאין תלמוד לומר, "זָכָר", ולא טמטום ואנדרוגינוס: תָּמִים. בלא מום: אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד. מטפל בהבאתו עד העזרה, מהו אומר: יִקְרִיב, יִקְרִיב? אֶפְלוּ נִתְעַרְבָה עולת ראובן בעולת שמעון, יִקְרִיב כָּל אֶחָד לְשֵׁם מִי שְׁהוּא. וכן עולה בחלין, ימכרו החלין ליצרכי עולות, והרי הן כֵּן בְּלֵן עולות, ויתקרב כל אחת לשם מי שהוא. יכול, אֶפְלוּ נִתְעַרְבָה בפסולין, או בשאינו

קָדַם יְיָ: ד וְיִסְמוֹךְ יָדָיו עַל
 רִישׁ עֲלֹתָא וְיִתְרַעֵי לֵיהּ
 לְכַפֵּרָא עֲלוּהִי: ה וַיִּכְּוֹס יָת
 לְפָנָיו יְדוּהָ: ד וְסָמַךְ יָדוֹ עַל רֹאשׁ הָעֹלָה
 וַנְרִצָה לוֹ לְכַפֵּר עָלָיו: ה וְשָׁחַט אֶת־בֶּן

Appointment, before the Lord. (4) And he should lean his hand [forcefully] upon the head of the burnt-offering, and it will be accepted for him, as an atonement for him. (5) And he should slaughter the young bull before the Lord. And

RASHI

רש"י

guilt-offering, etc]. Scripture, however, says here, יִקְרִיבנו [meaning, "he must bring it." This teaches us that only an animal fit for and specifically designated as a burnt-offering, must be brought here] (Torat Kohanim 1:25).

He must bring it — *This phrase teaches us that the person is forced to bring the offering*

[if he is remiss in bringing the sacrifice he had promised]. One might think that this means that they should force him against his will [to bring the offering]! Scripture, however, says, לְרַצְנוּ ["(He must bring it) willingly"]. But how is this possible [that on one hand he should be forced, yet on the other, he must bring the offering willingly]? [The explanation is that] they must pressure him, until he says, "I wish to [bring it of my own accord]." (Rosh Hashanah 6a) (3-4) [Before the Lord]. And he should lean [his hand (forcefully) upon the head of the burnt-offering]

— We do not lean hands upon sacrifices offered up on a במה [a private altar, allowed to be built outside the Sanctuary precincts, before the permanent Holy Temple was built, and upon which certain sacrifices could be offered]. [We learn this from the continuity of these two verses which teaches us that only "before the Lord" [that is in the Sanctuary precincts] one "should lean his hand upon the head of [sacrifices]." (Torat Kohanim 1:27)

(4) Upon the head of the burnt-offering — *[The verse could have simply said, "upon its head." However, the verse adds "burnt-offering"] to include [any sacrifice that is called a "burnt-offering," namely.] a) an obligatory burnt-offering, that it too must have סמיכה [leaning of the hands on its head. This case must be included, since the verses here are dealing with voluntary burnt-offerings (see Rashi's commentary on verse 2)]; b) also included is a [voluntary] burnt-offering which comes from the flock [that it too must have סמיכה, leaning of the hands on its head, for this is not specified in the verses dealing with the burnt-offering from the flock (see verses 10-13)] (Torat Kohanim 1:30). **The burnt-offering** — [The use of the definite article here teaches us that the verse is referring to "the" burnt-offering — that is, that one mentioned earlier (verse 2), when it says, "from [domesticated] cattle or from the flock." Thus] excluded is the case of a burnt-offering which is brought from birds (Torat Kohanim 1:30).*

And it will be accepted for him — *For which sins will the sacrifice be accepted for him? If one would suggest that the offering is accepted [and thereby the person is atoned for] sins*

מיננו? תלמוד לומר: "יקריבנו": יקריב אתו. מלמד, שבופין אותו. יכול, בעל כרחו? תלמוד לומר: "לרצנו", הא ביצד? כופין אותו עד שיאמר 'רוצה אני': לפני ה' וסמך. אין סמיכה בבמה: (ד) על ראש העלה. להביא עולת חובה לסמיכה ולהביא עולת הצאן. העלה. פרט לעולת העוף; ונרצה לו. על מה

מיננו? תלמוד לומר: "יקריבנו": יקריב אתו. מלמד, שבופין אותו. יכול, בעל כרחו? תלמוד לומר: "לרצנו", הא ביצד? כופין אותו עד שיאמר 'רוצה אני': לפני ה' וסמך. אין סמיכה בבמה: (ד) על ראש העלה. להביא עולת חובה לסמיכה ולהביא עולת הצאן. העלה. פרט לעולת העוף; ונרצה לו. על מה

מיננו? תלמוד לומר: "יקריבנו": יקריב אתו. מלמד, שבופין אותו. יכול, בעל כרחו? תלמוד לומר: "לרצנו", הא ביצד? כופין אותו עד שיאמר 'רוצה אני': לפני ה' וסמך. אין סמיכה בבמה: (ד) על ראש העלה. להביא עולת חובה לסמיכה ולהביא עולת הצאן. העלה. פרט לעולת העוף; ונרצה לו. על מה

מיננו? תלמוד לומר: "יקריבנו": יקריב אתו. מלמד, שבופין אותו. יכול, בעל כרחו? תלמוד לומר: "לרצנו", הא ביצד? כופין אותו עד שיאמר 'רוצה אני': לפני ה' וסמך. אין סמיכה בבמה: (ד) על ראש העלה. להביא עולת חובה לסמיכה ולהביא עולת הצאן. העלה. פרט לעולת העוף; ונרצה לו. על מה

מיננו? תלמוד לומר: "יקריבנו": יקריב אתו. מלמד, שבופין אותו. יכול, בעל כרחו? תלמוד לומר: "לרצנו", הא ביצד? כופין אותו עד שיאמר 'רוצה אני': לפני ה' וסמך. אין סמיכה בבמה: (ד) על ראש העלה. להביא עולת חובה לסמיכה ולהביא עולת הצאן. העלה. פרט לעולת העוף; ונרצה לו. על מה

מיננו? תלמוד לומר: "יקריבנו": יקריב אתו. מלמד, שבופין אותו. יכול, בעל כרחו? תלמוד לומר: "לרצנו", הא ביצד? כופין אותו עד שיאמר 'רוצה אני': לפני ה' וסמך. אין סמיכה בבמה: (ד) על ראש העלה. להביא עולת חובה לסמיכה ולהביא עולת הצאן. העלה. פרט לעולת העוף; ונרצה לו. על מה

מיננו? תלמוד לומר: "יקריבנו": יקריב אתו. מלמד, שבופין אותו. יכול, בעל כרחו? תלמוד לומר: "לרצנו", הא ביצד? כופין אותו עד שיאמר 'רוצה אני': לפני ה' וסמך. אין סמיכה בבמה: (ד) על ראש העלה. להביא עולת חובה לסמיכה ולהביא עולת הצאן. העלה. פרט לעולת העוף; ונרצה לו. על מה

מיננו? תלמוד לומר: "יקריבנו": יקריב אתו. מלמד, שבופין אותו. יכול, בעל כרחו? תלמוד לומר: "לרצנו", הא ביצד? כופין אותו עד שיאמר 'רוצה אני': לפני ה' וסמך. אין סמיכה בבמה: (ד) על ראש העלה. להביא עולת חובה לסמיכה ולהביא עולת הצאן. העלה. פרט לעולת העוף; ונרצה לו. על מה

מיננו? תלמוד לומר: "יקריבנו": יקריב אתו. מלמד, שבופין אותו. יכול, בעל כרחו? תלמוד לומר: "לרצנו", הא ביצד? כופין אותו עד שיאמר 'רוצה אני': לפני ה' וסמך. אין סמיכה בבמה: (ד) על ראש העלה. להביא עולת חובה לסמיכה ולהביא עולת הצאן. העלה. פרט לעולת העוף; ונרצה לו. על מה

מיננו? תלמוד לומר: "יקריבנו": יקריב אתו. מלמד, שבופין אותו. יכול, בעל כרחו? תלמוד לומר: "לרצנו", הא ביצד? כופין אותו עד שיאמר 'רוצה אני': לפני ה' וסמך. אין סמיכה בבמה: (ד) על ראש העלה. להביא עולת חובה לסמיכה ולהביא עולת הצאן. העלה. פרט לעולת העוף; ונרצה לו. על מה

וַיִּקְרְבוּ בְנֵי אַהֲרֹן כַּהֲנָיִם יָת דָּמָא וַיִּזְרְקוּן
 בְּרַ תּוֹרֵי קֳדָם יְיָ וַיִּקְרְבוּ בְנֵי
 אַהֲרֹן כַּהֲנָיִם יָת דָּמָא וַיִּזְרְקוּן

Aharon's descendants, the priests, will bring the blood, and splash the blood

RASHI

which incur the penalty of excision, execution by the court, the death penalty through the Heavenly [Judge], or lashes, then surely [it is clear that] the punishments for those sins are expressly stated in the verse [and thus, the person must undergo the respective punishment to receive, rather than the sacrifice facilitating his atonement for those

sins]. Therefore, the sacrifice here is only “accepted for him,” [in cases where the punishment is not expressly stated in the verse, namely] in the case of [violation of] positive commandments, or [violation] of a negative commandment which is attached to a positive commandment. [To explain the latter case: Some negative commandments are attached to a positive commandment which relates to the same matter. An example of this is to be found, when Scripture describes the law in the case of the Pascal lamb. The verse says (Exodus 12:10), “And you must not leave anything over from it, until the morning. But that which has remained from it, you must burn with fire.” Here, the negative commandment is said to be “attached” to the positive commandment. How so? If someone transgressed the negative commandment and left over some of the Pascal lamb on the following morning, then he may exonerate himself from the punishment he has just incurred, by fulfilling the positive commandment attached, that is, he can burn the remainder in fire. Thus, this is an example of “a negative commandment which is attached to a positive commandment.” (see Mishnah Makkot 3:4)] (Torat Kohanim 1:31)

(5) And he should slaughter ... And ... the priests, will bring [the blood] — *[We learn from the order of the procedures described in the verse, namely, first slaughtering, and then the priests receiving the blood, and so on, that all procedures in a sacrifice] from receiving the blood [in a vessel] and onwards, are the duty of the priesthood [as opposed to laymen]. This [also] teaches regarding the slaughtering [procedure], that it is valid [even if performed] by a non-priest (Zevachim 32a). Before the Lord — refers to the forecourt [of the Holy Temple]. And [... the priests,] will bring [the blood] — Even though the word והקריבו has the meaning of “bringing,” nevertheless, it must refer here to “receiving” the blood [in a vessel], which is the first procedure [immediately following the slaughtering of the animal]. Thus [because it must refer to “receiving” the blood, and because at the same time, it means “bringing” the blood to the altar], we learn that this term [in this context,] includes both of*

רש"י

הוא מרצה לו? אם תאמר על ברתות ומיתות בית דין, או מיתה בידי שמים, או מלקות? הרי ענשן אמור. הא, אינו מרצה אלא על 'עשה' ועל 'לאו' שנתק לעשה: (ה) ושחט והקריבו הפהנים. מקבלה ואילך מצות כהנה למד על השחיטה, שפשרה בור: לפני ה'. בעזרה: והקריבו. זו קבלה שהיא הראשונה, ומשמעה לשון "הולכה". למדנו,

הַכֹּהֲנִים אֶת־הַדָּם וְזָרְקוּ אֶת־הַדָּם עַל־ ית דָּמָא עַל מִדְּבַחָא סְחֹר

upon the altar, around — [the altar] which is at the entrance of the Tent of

RASHI

רש"י

these procedures ["receiving" and "bringing" the blood]. [Furthermore, in light of this, we learn that] both of these procedures ["receiving" and "bringing" the blood,] are the duties of Aharon's descendants [i.e., the priests] (Chaggigah 11a). Aharon's descendants — One might think [that these duties may be performed also by Aharon's descendants who are] חללים [i.e.,

שְׁתִּיּוֹן שְׁשִׁתִּיּוֹן בְּבִנֵי אֶהְרֹן: בְּנֵי אֶהְרֹן. יָכוֹל חֲלָלִים? תִּלְמוּד לומר: "הַכֹּהֲנִים": אֶת הַדָּם וְזָרְקוּ אֶת הַדָּם. מֵה תִלְמוּד לומר: "דָּם", "דָּם" שְׁתֵּי פְעָמִים? לְהֵבִיא אֶת שְׁנַתְעָרֵב בְּמִינוֹ, אוּ בְשֵׁאִינוּ מִינוֹ. יָכוֹל, אִף בְּפִסּוּלִים, אוּ בְחֻטָּאוֹת הַפְּנִימִיּוֹת, אוּ בְחֻטָּאוֹת הַחִיצוֹנִיּוֹת, שְׂאֵלוֹ לְמַעַלָּה וְהִיא לְמַטָּה? תִּלְמוּד לומר בְּמָקוֹם אַחֵר: "דָּמוֹ": וְזָרְקוּ. עוֹמֵד לְמַטָּה וְזָרַק מִן הַכֵּלִי לְכַתֵּל הַמְּזוֹבֵחַ לְמַטָּה מִחוּט

*priests who have become invalidated for Holy service]. Scripture, however, adds "the priests" [that is, these duties may only be performed by priests fit to serve] (Torat Kohanim 1:38). [The priests, will bring] the blood, and splash the blood — What does the repetition here of the word "blood" teach us? To include the cases of (a) blood from a burnt-offering [which is to be splashed below the level of the line called chut hasikra, "the red line" on the altar,] that was mixed up with the same type [of blood, i.e., the blood of burnt-offerings from two different people being mixed up. Since both are to be splashed on the same place of the altar, then no problem arises from the bloods being mixed up]; and (b) blood from a burnt-offering that was mixed up with a different type [of blood, i.e., from another sacrifice, whose blood is nevertheless also to be splashed below the level of the chut hasikra on the altar, e.g., the blood of a guilt-offering. Again, since both are to be splashed on the same place of the altar, then no problem arises from the bloods being mixed up]. [Now, if we would simply learn that the repetition of the word "blood" here comes to include "blood from a burnt-offering that was mixed up with the same type of blood, and blood from a burnt-offering that was mixed up with a different type of blood," then] one might think this would also include the case of blood from an animal which was unfit for sacrifices, or blood from a sin-offering brought [to the altar] inside [the Sanctum of the Holy Temple], or blood from a sin-offering brought [to the altar] outside [the Sanctum of the Holy Temple], even though in these cases, their blood is to be splashed above [the chut hasikra of the altar], while the blood of a burnt-offering is to be splashed below [the chut hasikra of the altar]. Scripture, however, states [regarding a burnt-offering] in another verse (see verses 11 and 15 below), "its blood." [This expression teaches us that only cases in which the blood of a burnt-offering is mixed up with another sacrifice's blood which is also to be splashed below the chut hasikra on the altar, no problems arise, and the mixture of these bloods can be splashed together at that level of the altar. This excludes the case of sin-offerings brought inside and outside, whose blood must be splashed above the chut hasikra] (Torat Kohanim 1:39). **And [... the priests, will ...] splash [the blood ... around]** — The priest must stand below [i.e., on the ground], and splash the blood from the vessel [in which*

סָחֹר דִּי בַתְרַע מִשְׁכַּן
וּמִנָּא: וַיִּשְׁלַח יָת עֲלֵתָא
וַיִּפְלַג יָתָהּ לְאַבְרָהָא:

הַמְזִבָּה סָבִיב אֲשֶׁר־פָּתַח אֹהֶל מוֹעֵד:
וְהִפְשִׁיט אֶת־הָעֵלָה וְנָתַח אֹתָהּ לְנִתְחֶיהָ: ו

Appointment. (6) And he will skin the burnt-offering, and cut it into its [prescribed] sections.

RASHI

it was received] onto the wall of the altar, at a level below the chut hasikra [the “red line”], towards the corners [of the altar. That is, from the ground, he approaches the north-east corner of the altar, and splashes some of the blood from its receptacle onto the corner ridge where the northern wall and the eastern wall of the altar meet, at a level below the “red line.” In this way, the blood splashes onto the north side and the east side of the

*altar with one motion by the priest. That motion is referred to, therefore, as “one application (of blood) which is two,” that is, one splashing motion, which applies the blood to two faces of the altar. The priest then proceeds to the south-west corner of the altar, and, once again performs this procedure, thereby applying the blood to the south and west walls of the altar in one motion. Thus, in a total of two splashing motions, the blood has been applied to four faces of the altar. These splashes are referred to as “two applications (of blood) which are four.”] This is the meaning of the verse here, when it says, “around,” namely, that [with these prescribed splashing motions,] the blood is to be applied to each of the four faces of the altar]. Now, one might think that alternatively [when the verse says that the priest must splash the blood around the altar], this means that they must paint a line of blood continuously around [the perimeter of] the altar. Scripture, however, says, “[the priests,] will ... splash [the blood],” and it is impossible to apply the blood as a continuous line around the altar, through a “splashing” motion. Alternatively, one might think that the verse only refers to one splashing motion. Scripture, however, says, “around” [and it is impossible to apply the blood all around the altar with one splashing motion.] What then is the prescribed manner through which the blood is to be applied to the altar? [As described,] the priest must make “two applications, which are four.” (Torat Kohanim 1:40) **[The altar] which is at the entrance of the Tent of Appointment** — but not when the Tent of Appointment is disassembled [even though the altar itself may be standing, since at such a time, the altar is not “at the entrance of the Tent of Appointment”] (Torat Kohanim 1:44). (6) **And he will skin the burnt-offering** — Why does the verse need to say “the burnt-offering” here at all? This teaches us that every case of a burnt-offering [not just this one] must be skinned and cut up [in the prescribed manner] (Torat Kohanim 1:45). **אתה לנתחיה** — The verse does not state that the animal is cut into pieces, but rather “into its pieces” [that is, it must be cut into specific prescribed pieces] and not [to cut] its [prescribed] pieces into [other smaller] pieces (Torat Kohanim 1:47; Chullin 11a).*

רש"י

הסִקְרָא, בְּגִיד הַזְּוִיזוֹת, לְכָר נֶאֱמַר: “סָבִיב”, שִׁיהֵא הַדָּם נָתוּן בְּאַרְבַּע רִחוֹת הַמְזִבָּה. אוּ יָכוֹל, וַיִּקְיֶנּוּ בְּחוּט? תִּלְמוּד לומר: “וְזָרְקוּ”, וְאִי אֶפְשָׁר לְהִקְיָא בְּזָרְקָה. אִי “וְזָרְקוּ”, יָכוֹל, בְּזָרְקָה אַחַת? תִּלְמוּד לומר: “סָבִיב”, הָא בְּיַצֵּד? נוֹתֵן שְׁתֵּי מִתְּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע: אֲשֶׁר פָּתַח אֹהֶל מוֹעֵד. וְלֹא בְּזִמְנָן שֶׁהוּא מְפָרֵק: (ו) וְהִפְשִׁיט אֶת הָעֵלָה. מַה תִּלְמוּד לומר: “הָעֵלָה”? לְרִבּוּת אֶת כָּל הָעוֹלוֹת לְהִפְשֵׁט וְנָתוּחַ: **אתה לנתחיה**. וְלֹא נִתְחֶיהָ לְנִתְחִים:

PROPHETS Isaiah 43

נביאים ישעיה פרק מג

כא עמא דין אתקנינת לפולחני בתושבחי יהון משתען: כב אמיר על ידי נבייא ולא בפולחני ערעיתון דבית יעקב ארי לאיתון באולפן אוריית ישראל: כג לא איתיתא קדמי אמרין לעלתא ונכסת קדשך לא יקרתא קדמי לא אסגיתי עלך בקורבנין ולא אתקיפית עלך בלבונתא: כד לא זבינתא קדמי בכסך קניי בם ותרב נכסת קודשך לא דהינתא על מדבחי ברם אסגיתא קדמי בחובך אתקיפתא קדמי בעוניתך: כה אנא אנא הוא שביק לחובך בדיל שמי וחסאך לא ידכרון: כו אמר כען נדון כחדא אשתעי את בדיל אם תכול ותזפי:

כא עם־זו יצרתי לי תהלתי יספרו: כב ולא־אתי קראת יעקב פי־יגעתי בי ישראל: כג לא־הביאת לי שה עלתיך וזבחיך לא כבדתי לא העבדתיך במנחה ולא הוגעתך בלבונה: כד לא־קניתי לי בכסף קנה וחלב זבחיך לא הרויתני אך העבדתיך בחטאותיך הוגעתני בעונותיך: כה אנכי אנכי הוא מחה פשעיך למעני וחטאתיך לא אזכר: כו הזכירני נשפטה יחד ספר אתה למען תצדק:

(21) This people I formed for Myself; they shall recite My praise. (22) But you did not call Me, O Yaakov, for you wearied of Me, O Israel. (23) You did not bring Me the lambs of your burnt-offerings, nor have your sacrifices honored Me; neither did I overwork you with meal-offerings nor did I weary you with frankincense. (24) Neither did you purchase cane for Me with money, nor have you sated Me with the fat of your sacrifices. But you have burdened Me with your sins; you have wearied me with your iniquities. (25) I, I erase your transgressions for My sake, and your sins I will not remember. (26) Remind Me [your merits], let us stand in judgment; you tell, in order that you be accounted just.

RASHI

רש"י

(21) **This people I formed for Myself** — so that they recite My praise. (22) **But you did not call Me** — when you turned to follow idolatry. **For you wearied of Me** — You became weary of My service. (23) **You did not bring Me the lambs of your burnt-offerings** — rather, [you brought them] for idolatry. **With meal-offerings** — [for] merely a handful would be offered to the Most High. (24) **Neither did you purchase ... for Me** — the incense. You did not even have to purchase it with money, for it was very common in your land. **You have burdened Me** — to conquer the whole world under the domination of Nevuchadnetzar, lest they say that He delivered His children into the hands of an inferior nation. (25) **For My sake** — Not for your merit. (26) **Let us stand in judgment** — Let us come to judgment.

(כא) עם זו יצרתי לי. למען, תהלתי יספרו: (כב) ולא אתי קראת. בפנותך אחרי עבודת גלולים: יגעתי בי. נלאת בעבודתי: (כג) לא הביאת לי שה עלתיך. פי אם לעבודת גלולים: במנחה. קמץ מעט עולה לגבוה: (כד) לא קניתי לי וכו'. הקטרת לא הצרכת לקנותה בכסף לפי שהיתה מצויה בארצכם הרבה: העבדתיך. לכבש כל העולם תחת יד נבוכדנצר שלא יאמרו ביד אמה שפלה מסר את בניו: (כה) למעני. ולא בזכותך: (כו) נשפטה יחד. נבא למשפט:

WRITINGS Proverbs 21

כתובים משלי פרק כא

טו חֲדוּתָא דְצַדִּיקָא לְמַעַבְד
 דִּינָא וְשַׁצִּיָּא לְאֵלִין דְּעַבְדִּין
 עֲאָתָא: טז בַּר נֶשֶׂא דִתְעִי מִן
 אֲרֻחָא דְסַכּוּלָא עִם בְּנֵי אֲרֻעָא
 גִּתְנָהּ: יז גִּבְרָא דִי חֲסֵר לֵיהּ
 וְרַחֵם חֲדוּתָא וְרַחֵם חֲמֵרָא
 וּבְסֻמָּא לֹא נִעְתֵּר: יח שְׁלֹחֹפִיָּה
 דְצַדִּיקָא רְשִׁיעָא וְשְׁלֹחֹפִי
 דְתַרְיֻצִי בְזוּזִי: יט טָב לְמֵתֵב
 בְּאֲרַע מְדַבְּרָא מִן אֲתָתָא

טו שְׂמִיחָה לְצַדִּיק עֲשׂוֹת מִשְׁפָּט וּמִחֲתָה לְפַעֲלֵי אֹוֹן:
 טז אָדָם תּוֹעֵה מִדֶּרֶךְ הַשֶּׁפֶל בִּקְהָל רְפָאִים יִנּוּחַ:
 יז אִישׁ מִחֲסוּר אֱהָב שְׂמִיחָה אֱהָב יִין־וְשֶׁמֶן לֹא
 יַעֲשִׂיר: יח כֹּפֵר לְצַדִּיק רִשְׁעִי וְתַחַת יִשְׂרָיִם בּוֹגֵד:
 יט טוֹב שֶׁבֶת בְּאֲרֶץ־מִדְבָּר מֵאִשֶׁת מִדּוֹנִים
 (קרי מְדִינִים) וְכַעֲסִ: כ אוֹצֵר וְנַחֲמֵד וְשֶׁמֶן בְּנוֹה חֲכָם
 וְכִסִּיל אָדָם יִבְלַעֲנּוּ:

תְּגַרְנִיתָא וּמְרַגְזִיתָא: כ סימָתָא רְגִנָתָא וּמִשְׁחָא בְּדַרְיָה דְחַפְיָמָא וְסַכְלָא דְבְנֵי נֶשֶׂא נְבַלְעִנּוּ:

(15) To do justly is joy to the righteous, but ruin to the workers of iniquity.
 (16) The man that strays from the way of understanding shall rest in the congregation of the shades. (17) He that loves pleasure shall be a poor man; he that loves wine and oil shall not be rich. (18) The wicked is a ransom for the righteous, and the faithless comes in the stead of the upright. (19) It is better to dwell in a desert land than with a contentious and fretful woman. (20) There is desirable treasure and oil in the dwelling of the wise; but a foolish man swallows it up.

RASHI

(15) **Joy to the righteous** — *The Holy One, blessed be He, does justice and judgment for the righteous, so they will merit the life of the world to come.* (16) **From the way of understanding** — *away from the Torah. In the congregation of the shades* — *in the congregation of gehinnom.* (17) **Shall be a poor man** — *the one who always loves pleasure and banquets.* (18) **The wicked is a ransom for the righteous** — *The righteous is extricated from trouble, and the wicked comes in his stead.* (19) **In the stead of the upright** — *comes the faithless.* (20) **But a foolish man** — *the foolishness of man.*

רש"י

(יד) שְׂמִיחָה לְצַדִּיק. הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲשׂוֹת מִשְׁפָּט וְדִין בְּצַדִּיקִים כְּדִי לְזַכּוֹתָם לַחַיִי עוֹלָם הַבָּא: (טו) מִדֶּרֶךְ הַשֶּׁפֶל. מִן הַתּוֹרָה: בִּקְהָל רְפָאִים. בְּעֵדֶת גִּיהֵנּוּם: (יז) אִישׁ מִחֲסוּר. מִי שְׂאוּהֵב שְׂמִיחָה מִשְׁתַּה תְּמִיד: (יח) כֹּפֵר לְצַדִּיק רִשְׁעִי. הַצַּדִּיק נִחְלָץ מִצָּרָה וְרִשְׁעִי בָּא תַחְתָּיו: וְתַחַת יִשְׂרָיִם. בָּא בּוֹגֵד: (יט) טוֹב שֶׁבֶת. נֶאֱמַר עַל סְלוּק שְׂכִינָה: (כ) וְכִסִּיל אָדָם. וְכִסִּילוֹת שֶׁל אָדָם:

Mishnah Demai, chapter 7

משנה דמאי פרק ז

(1) If a man invited [without the imposition of a vow and not to the celebration of a marriage feast (see Mishnah, Demai 4:2)] his friend to eat with him on the Sabbath, and he does not trust him to have set apart tithes, [the guest,] may say on the eve of the Sabbath [but not on the Sabbath itself, for *ma'aserot* may not be set aside on the Sabbath even from *demai* — produce of doubtful status regarding

ma'aserot], “What [i.e., the hundredth part of the whole, which is subsequently to become *terumat ma'aser*; this is designated first,] I shall set apart tomorrow [from my food,] shall be *ma'aser*, and [the nine hundredths] that which is nearest to it, shall be the rest of the *ma'aser* [thereby completing the one tenth, which is to be set apart for the *ma'aser rishon*]; that which I made *ma'aser* [first] shall become the *terumat ma'aser* for the whole [of the *ma'aser rishon*] and what is to the north or to the south of it shall be *ma'aser sheni*, which shall be exchanged for money” [and he then puts away the *terumat ma'aser* portion, being that it is prohibited to eat *terumah* and then partakes of the meal. (It should be noted that the *ma'aser* portion does not concern us, since there is no prohibition against eating *ma'aser rishon*, except that it does not belong to the man who invited him, but since this is in question, because it is possible that the man did already tithe properly, it would fall into the category of *motzi mei-chaveiro alav ha-reiyah*). (2) When the cup of wine [over which *Kiddush* is recited at the opening of the Sabbath meal] has been filled for him [on the Sabbath, at the house of the *am ha'aretz*], he says, “What I shall leave at the bottom of the cup shall be *ma'aser*, and what is nearest to it shall be the rest of the *ma'aser*; that which I made *ma'aser* [first] shall become the *terumat ma'aser* for the whole, and what is at the mouth of the cup; [this formula must be used in the case of wine in a cup, instead of the formula “what is to the north or the south of it,” because one cannot distinguish the sides of a round cup,] shall be *ma'aser sheni* which shall be exchanged for money” [this Mishnah

רבנו עובדיה מברטנורא

א המזמין את חברו. אומר מערב שבת כו'. והיכא דהתנה מערב שבת מותר להפריש בשבת, אבל לא התנה אסור, דתנן ספק חשיבה מעשרים את הדמאי, הא ודאי חשבה לא, והכא מיירי בהזמין חברו ולא הדיירו דאי הדיירו הא אמרינן לעיל פ"ד אוכל עמו בשבת ראשונה אף על פי שאינו מאמינו על המעשרות. אי נמי התם בשבת ראשונה של בחור שנשא בתולה, והכא בשאר שבתות: **הרי הוא מעשר.** ותרומה גדולה אינו צריך להפריש דלא נחשדו עמי הארץ עליה כדפרשנין בפרק קמא ועל אחד ממאה שמפריש למחר אומר הרי הוא מעשר ראשון, ושאר מעשר דהיינו תשעה שהוא חייב עדיין כדי שיהיו עשרה למאה, מודד לו האחד, ואחר כך אומר זה האחד שעשיתי תחילה מעשר עשוי תרומת מעשר על תשעה הסמוכים לו: **מעשר שני.** יהיה בעפוננו או בדרומו, ומחולל יהיה על המעות. ונמצא למחר שאין צריך להפריש כי אם תרומת מעשר בלבד, ואוכל ושותה את השאר: **ב מזוג לו את הכוס.** ביום השבת: **אומר וכו'.** ואין די לו במה שהתנה מערב שבת, אבל צריך לחזור ולומר בשבת, כשבא לאכול ולשתות מה שאני עתיד לשייר

א המזמין את חברו שיאכל אצלו, והוא אינו מאמינו על המעשרות, אומר מערב שבת, מה שאני עתיד להפריש מחר, הרי הוא מעשר, ושאר מעשר סמוך לו זה שעשיתי מעשר עשוי תרומת מעשר עליו ומעשר שני בעפוננו או בדרומו, ומחולל על המעות: ב מזוג לו את הכוס, אומר, מה שאני עתיד לשייר בשולי הכוס, הרי הוא מעשר, ושאר מעשר סמוך לו זה שעשיתי מעשר עשוי תרומת מעשר

teaches us, that the declaration of designation, of the *ma'aser* made on the eve of the Sabbath is not sufficient, rather, he must repeat it on the Sabbath before he drinks wine, and so too, before he eats food, when the wine and the food are actually before him, in order to complete thereby the process of tithing]. (3) If a workman [whose food during his working hours must be provided by his employer] does not trust his employer [in respect to *ma'aserot*], he may take one dried fig [if, for example, his meal consists of dried figs] and say, "This one [to be made subsequently into *terumat ma'aser*] and the nine which come after it shall become *ma'aser* for the ninety which I shall eat; this [first] one shall become the *terumat ma'aser* for them, and the last ones shall be *ma'aser sheni* which shall be exchanged for money;" but he must deprive himself of one dried fig [in place of the one set aside as *terumat ma'aser* (which may be eaten only by a priest), so that he will not cause a loss to his employer]. Rabban Shimon ben Gamliel says, He may not deprive himself, since thereby, he may reduce his work for his employer [because he may be left hungry. Therefore he must buy a fig at his own expense and complete his meal]. Rabbi Yose says, He need not deprive himself, because this is a condition [imposed upon the employer] by the Court [that *terumat ma'aser*, shall be provided by the employer and *ma'aser sheni* by the worker; therefore, the employer has to provide an extra fig, for the one set aside by the worker as *terumat ma'aser*]. (4) If a man bought wine [at *bein-hashmashot*, when it is forbidden to set aside from *tevel*, *ma'aserot*.] from Kutim [before the use of their wine was prohibited to Jews; produce sold by Kutim are actual *tevel* and the buyer must give from them *terumah*, *ma'aser rishon* and *ma'aser sheni*, but not *terumat ma'aser*, since there is no question here as to the ownership of the *ma'aser*, therefore it is the responsibility of the Levite who receives the *ma'aser rishon*.] He may say "Two logs [of a hundred logs, i.e.,

עליו ומעשר שני בפיו, ומחלל על המעות: ג פועל שאינו מאמין לבעל הבית, נוטל גרוגרת אחת ואומר, זו ותשע הקאות אחריה, עשויות מעשר על תשעים שאני אוכל זו עשויה תרומת מעשר עליהן ומעשר שני באחרונה, ומחלל על המעות. והושך גרוגרת אחת. רבן שמעון בן גמליאל אומר, לא יחשך, מפני שהוא ממצט מלאכתו של בעל הבית. רבי יוסי אומר לא יחשך, מפני שהוא תנאי בית דין: ד הלוקח יין מבין הכותים, אומר, שני לגין

רבנו עובדיה מברטנורא

מן הכוס וכו'. בירושלמי פריך אם באומר מעבשיו תהא תרומה הרי הכל מתערב יחד ונעשה מדומע, ואם באומר לכשאשתה, הא לא הוי תרומה אלא לאחר ששתה ונמצא שותה טבל, ומשני באומר מעבשיו ולכשאשתה תהא תרומה, ונמצא שלא שתה טבל וגם לא היה מדומע: בפיו. בפי הכוס: ג שאינו מאמין לבעל הבית. על המעשרות: וחושך גרוגרת אחת. נמנע מלאכול גרוגרת אחת כנגד אותה של תרומת מעשר שהפריש שלא יהא גזול את בעל הבית: לא יחשך. ויקנה גרוגרת אחת ויאכל, שאם לא יאכל מרעיב עצמו וממעט מסעודתו, ונמצא ממעט בכך מלאכתו של בעל הבית, שלא יוכל לעשות מלאכה: לא יחשך מפני שהוא תנאי בית דין. שתהא תרומת מעשר משל בעל הבית, ומעשר שני משל פועל, הלכך חייב בעל הבית ליתן לו הגרוגרת שהפריש לתרומת מעשר: ד הלוקח יין מבין הכותים. קודם שגזרו על יינן, והיה יינן ודאי טבל, והכא איירי בלוקח ערב שבת בין השמשות, או שלקח מבעוד יום ושכח להפריש עד בין השמשות, ואז אסור להפריש, דתנן ספק חשכה אין מעשרין את הודאי, הלכך אסור לקבוע לו מקום, דקביעות מקום חשוב כהפרשה, ואסור בין השמשות, ומשום הכי לא קתני בסיפא ומעשר שני מחולל על המעות, דכיון דאינו רשאי לקבוע לו מקום בצפוננו או בדרומו אי אפשר לחללו, אבל לקרות שם דאמר שאני עתיד להפריש

1/50th, the usual quantity of *terumah*] which I shall set apart [after the Sabbath,] shall be *terumah* [in this case, he does not say, "What I shall set apart tomorrow," as he does in Mishnah 1, because the guest who is invited to an *am ha'aretz* sets right only what he eats and drinks; in this case, however, he is not permitted to set right the entire container of wine], ten of the *logs ma'aser*, and nine *logs* [i.e., one tenth of the produce left, after taking off *terumah* and *ma'aserot*] *ma'aser sheni*; he may then begin to drink it [the wine, immediately: The *Tanna* of this Mishnah holds, *yesh bereira*, therefore, when he eventually gives the tithes after the Sabbath, it is considered as if he gave retroactively]. (5) If a man had figs of *tevel* in his house when he was in the House of Study or in the field [late on Friday, when he does not have sufficient time to return home and set apart the *terumah* and the *ma'aserot* before the arrival of Sabbath], he may say, "The two figs [of every hundred] which I shall set apart shall be *terumah*, ten [i.e., one tenth of the remainder] shall be *ma'aser rishon*, and nine [one tenth of the remainder] *ma'aser sheni*." If the figs were *demai*, he may say, "Whatever I shall set apart tomorrow [i.e., in the future] shall be *ma'aser*, and what is nearest to it shall be the rest of the *ma'aser*; that which I made *ma'aser* [first] shall be the *terumat ma'aser* for it, and what is to the north of it or to the south of it shall be *ma'aser sheni*, which shall be exchanged for money." (6) If he had before him two baskets filled with produce of *tevel*, and he said, "Let the tithes of this [basket] be in that [basket]," the first [basket] is thereby tithed [and he gives *ma'aserot* from the second basket both for its own contents and for the contents of the first basket]; [if he said,] "Let the *ma'aserot* of this [basket] be in that [basket], and the *ma'aserot* of that [basket] in this [basket]," the first [basket alone, but not the second basket] is thereby tithed [for as soon as he

שָׁאֲנִי עֲתִיד לְהַפְרִישׁ, הָרִי הֵן תְּרוּמָה, וְעֲשֶׂרָה מַעֲשֵׂר, וְתִשְׁעָה מַעֲשֵׂר שְׁנִי. מִחֵל וְשׁוֹתָהּ: הָ הָיָה לוֹ תְּאֵנִים שֶׁל טָבֵל בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, וְהוּא בְּבֵית הַמְּדַרְשׁ אוֹ בַשָּׂדֶה, אוֹמֵר, שְׁתֵּי תְּאֵנִים שָׁאֲנִי עֲתִיד לְהַפְרִישׁ, הָרִי הֵן תְּרוּמָה, וְעֲשֶׂר מַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן, וְתִשְׁעָה מַעֲשֵׂר שְׁנִי. הָיָה דְמַאי, אוֹמֵר, מָה שָׁאֲנִי עֲתִיד לְהַפְרִישׁ לְמַחֵר, הָרִי הוּא מַעֲשֵׂר, וְשָׂאֵר מַעֲשֵׂר סְמוּךְ לוֹ זֶה שְׁעִשִּׁיתִי מַעֲשֵׂר עֲשׂוֹי תְרוּמַת מַעֲשֵׂר עָלָיו וּמַעֲשֵׂר שְׁנִי בְצִפּוֹנוֹ אוֹ בְדְרוּמוֹ. וּמִחֵלֵל עַל הַמַּעוֹת: וְ הָיָה לְפָנָיו שְׁתֵּי כִלְכָלוֹת שֶׁל טָבֵל, וְאָמַר, מַעֲשֵׂרוֹת זֶה בּוֹ, הָרִאשׁוֹנָה מַעֲשֵׂרָת. שֶׁל זֶה בּוֹ וְשֶׁל זֶה בּוֹ,

רבנו עובדיה מברטנורא

שרי, דכולי האי לא גזור בין השמשות: שאני עתיד להפריש. (פירוש לאחר שבת). הכא לא קתני שאני עתיד להפריש למחר כדקתני לעיל גבי המזמין את חברו, דדוקא כשאינו מתקן אלא מה שאוכל ושותה התירו להפריש למחר ממותר אכילתו ושתייתו הנשאר בשולי הכוס, אבל לתקן את כל הנאד בשבת לא התירו, והכא אינו קורא שם לתרומת מעשר כמו בבבא של דמאי וכדלעיל גבי המזמין את חברו, משום דגבי דמאי דמעשרין ודן שלו קורא שם לתרומת מעשר, כדי לתקן את המעשר ולאכלו, אבל כאן שהוא טבל ודאי צריך ליתן המעשר ללוי, והלוי יקרא שם לתרומת מעשר: ועשרה מעשר ראשון ותשעה מעשר שני. לאו דוקא שהרי לאחר שהפריש ממאה שני לוגין לתרומה גדולה ונשאר תשעים ושמונה, לא יהיה המעשר אלא עשרה לוגין פחות חומש, ומעשר שני שמונה לוגין ושמונה עשיריות וחומש עשירית: מוחל ושותה. מוחל ושותה. פירוש אחר מוזג ושותה, מיחל כמו מיהל לשון סבאך מהול במים (ישעי' א), וסתם מתניתין אתיא כרבי מאיר דאמר אף בדאורייתא יש ברירה, וזה שנשאר בשולי הכוס הוי כאילו הופרש מתחלה ואינה הלכה, אלא קיימא לן דברבנן יש ברירה, אבל בדאורייתא אין ברירה, הלכך בודאי טבל לא יאכל ולא ישתה עד שיפריש: ה והוא בבית המדרש. בערב שבת, ומתיירא שמא יקדש עליו היום ולא יוכל לעשר: ו כלכלות. סלים: מעשרות זו בזו. מעשרות שאני צריך להפריש מכלכלה זו יהיו מונחים בחברתה: הראשונה מעושרת. ומפריש

said, "Let the *ma'aserot* of the first be in the second," the first becomes thereby tithed, but not yet the second; therefore, when he added, "Let the *ma'aserot* of the second be in the

first," he is tithing from produce which is already exempt from tithing, for produce which is liable and therefore not valid; [if he said,] "Let the *ma'aserot* of both be, so that the *ma'aserot* of each basket be in the other," he has thereby designated [the *ma'aserot* of both baskets and he must give *ma'aserot* for each one out of the other]. (7) If a hundred [parts of moist produce which was] *tevel* [of which *terumah* was given, but was not tithed and therefore, no *terumat ma'aser* could have been separated,] [were mixed with] a hundred [parts of] common [moist] produce [from which *terumah* and all tithes had been taken. The whole mixture is now viewed as one, since we hold *yesh beelah* — moist produce absorb from each other. Therefore, each part now contains part of the *tevel* which is prohibited to consume, because it contains part of the *terumat ma'aser* (see Tosfot Rabbi Akiva Eiger)]. [Therefore, he removes] a hundred and one [one hundred parts, from which he separates one tenth for *ma'aser*, (and gives it to the Levite, who further separates one tenth of that as *terumat ma'aser*, to be given to the priest,) then he takes the other hundred and repeats the process of *ma'aser* (only in order) to enable him to separate from the ten, one for *terumat ma'aser* and he gives it to a priest, keeping the *ma'aser* for himself, since he already gave the Levite all his due. The owner thus loses one part more than usual]. If a hundred [parts of] *tevel* [were mixed with] a hundred [parts of] *ma'aser* [*rishon*, from which *terumat ma'aser* had not been taken. He removes] a hundred and one [i.e., he takes one hundred parts (representing

הֲרֵאשׁוֹנָה מְעֻשֶׂרֶת. מְעֻשְׂרוֹתֶיהֶן מְעֻשְׂרוֹת כֻּלְּפֶלֶה בְּחִבְרָתָהּ, קָרָא שֵׁם: זֶ מֵאָה טָבֵל מֵאָה חֲלִין, נוֹטֵל מֵאָה וְאַחַד. מֵאָה טָבֵל מֵאָה מְעֻשֶׂר, נוֹטֵל מֵאָה

רבנו עובדיה מברטנורא

מן השנייה המעשרות של שתיקן: של זו בזו ושל זו בזו הראשונה מעושרת. אבל השנייה אינה מעושרת, דמיד כשאמר של זו בזו נתקנה הראשונה ונפטרת מן המעשרות, וכי הדר ואמר של זו בזו נמצא מפריש מזו שכבר נפטרת על זו שהיא חייבת, ואין מפרישין מן הפטור על החיוב ולא אמר כלום, ונטל מן השנייה המעשרות של שתיקן: מעשרותיהן מעשרות כלכלה בחברתה. המעשרות המחוייבות לשתי כלכלות הללו יהיו של כלכלה בחברתה הרי קרא שם מעשרות שתיקן כאחת ומפריש מזו על זו ומזו על זו, דבכל אחת שייר טבל כדי מעשרות חברתה, אבל אינו מפריש עליהן ממקום אחר שהרי קרא שם וקבע מעשרות כל אחת מהן בחברתה. פירוש אחר ועיקר, מעשרותיהן מעשרות כלכלה בחברתה קרא שם, ומפריש מאיו מהן שירצה, דהכי מפרישין למלתיה, מעשרותיהן מאיו מהן שארצה יהיו מעשרות כלכלה בחברתה: ז מֵאָה טָבֵל וּמֵאָה חוֹלִין. שנתערבו: נוטל מאה ואחד. נוטל מאה להפריש מהם מעשר ראשון ומעשר שני כדין כל טבל, ואחד נוטל מן המאה (דלשם) וצריך לומר של חולין לתרומת מעשר כאילו היו טבל, שהחולין נעשים כטבל עצמו לענין תרומת מעשר בלבד, אבל לא לענין מעשר ראשון ומעשר שני, ונמצא זה מפסיד על ידי תערובת זו אחת בלבד שמפריש מן החולין. וטבל דאיירי ביה הכא הוא שהורמה ממנו תרומה גדולה, אבל לא הורמו ממנו מעשרות ולא תרומת מעשר: מאה טבל ומאה מעשר. שלא הורמה מן המעשר הזה תרומת מעשר ונתערבו, נוטל מאה של טבל להפריש מהן המעשרות כדפרישית לעיל, ונטל אחת מן המאה של המעשר שהם נעשים כטבל עצמו להתחייב בתרומת מעשר, ונשארו תשעים ותשע, מפריש מהן תרומת מעשר לפי חשבון שהם עשר פחות עשירית של אחד. ואם לא נתערב המעשר בטבל, לא הדיה מפריש אלא עשרה לתרומת מעשר שבהן, השתא מפני שנתערבו בטבל, מפריש אחת עשרה פחות עשירית, נמצא מפסיד אחת פחות עשירית: מאה חולין

the *tevel* portion) from which he removes normal tithes and gives it to the Levite as above, he then takes one part of the remaining hundred for the extra *terumat ma'aser* as above and from the remaining 99 parts (representing the original hundred of *ma'aser*), he takes off a tenth, which is 9.9, for *terumat ma'aser* resulting that he (personally) gave away as *terumat ma'aser* a total of 10.9 instead of 10, had they not been mixed together. If a hundred [parts of] common produce which had been set right [from which all the *terumah* and *ma'aserot* had been taken, were mixed with] a hundred [parts of] *ma'aser* [from which the *terumat ma'aser* had not been taken]. One must take out a hundred and ten [parts; i.e., one hundred representing the *ma'aser*, ten of which become *terumat ma'aser* and then, he must take an additional ten parts from the hundred representing the common produce as if, they too, were *ma'aser* to give *terumat ma'aser*; he thus loses an extra ten (see Bartenura for explanation)). If a hundred [parts of] *tevel* [were mixed with] ninety [parts of] *ma'aser*, [*terumat ma'aser* for one hundred parts *tevel* is one part, and for ninety parts *ma'aser*, nine parts; therefore, he may take ten parts as *terumat ma'aser* to set right the whole mixture] or [if] ninety [parts of] *tevel* [were mixed with] eighty [parts of] *ma'aser*, [*terumat ma'aser* for ninety parts of *tevel* is $\frac{9}{10}$ of a part, and of eighty parts of *ma'aser*, eight parts; therefore, he must take $\frac{8}{10}$ and $\frac{9}{10}$ parts as *terumat ma'aser* and thereby, discharge the whole mixture], one loses [therefore] nothing. This is the general rule: Whenever the *tevel* is the greater [portion of the mixture by at least ten], one loses nothing. [In the case of a mixture of tithed and untithed produce, one cannot take *ma'aser* from the mixture for its untithed portion, because one picks up as *ma'aser* some of the tithed portion of the mixture, and this would be tithing produce which is exempt, for produce which is liable. But if the owner happens to have elsewhere, other untithed produce of the same kind as the untithed produce in the mixture, he may use it for tithing the untithed produce in the mixture. Hence, when the *tevel* in the mixture exceeds the other portion of the mixture, this excess may be used for tithing the *tevel* as if the excess was elsewhere, and thus the owner loses nothing in the process of freeing the mixture from the *terumat ma'aser* in it]. (8) If a man had ten rows each containing ten jars of wine [forming a square of ten by ten],

רבנו עובדיה מברטנורא

מתוקנין ומאה מעשר. ראשון שלא נטלה תרומתו שנתערבו, נוטל מאה לשם מעשר ראשון כדי להפריש מהן עשרה לתרומת מעשר שבהן, ועשר נוטל מן המאה חולין מתוקנין באילו היו הם מעשר ראשון, דעשרה מהם לתרומת מעשר, ונמצא מפסיד עשרה. והוא דלא מחמרין הכי כשנתערב עם טבל להזיק הטבל להפריש ממנו עשרה לתרומת מעשר כמאה של מעשר, משום שכך הוא הדין שכל דבר המתערב חוזר להיות כתחלתו, הלכך המעשר חוזר להיות כטבל, ואין הטבל חוזר להיות כמעשר: **מאה טבל ותשעים מעשר וכו' לא הפסיד כלום.** דכיון דאיבא בטבל עשרה יתירים, דיינין ליה באילו יש לו פרנסה ממקום אחר, וכל טבל שנתערב בחולין, אם יש לו טבלים אחרים שיכול להפריש על זה התערובת ממקום אחר, אינו מפריש אלא לפי חשבון של הטבל בלבד, והכא שהטבל יתר עשרה על [המעשר] חשבינן באילו הם ממקום אחר, ומפריש מהן לפי חשבון של טבל בלבד ואינו מפסיד כלום: **כל זמן שהטבל מרובה.** והוא שיהיה מרובה עשרה, והכי איתא בירושלמי: **ח עשר שורות של עשר עשר כדי יין.** מסודרים בארץ, שבכל

ואחד. מאה חלין מתקנים מאה מעשר, נוטל מאה ועשר. מאה טבל תשעים מעשר, תשעים טבל ושמונים מעשר, לא הפסיד כלום. זה הקלל, כל זמן שהטבל מרובה, לא הפסיד כלום: ח מי שהיו לו

and he had said, “[In an] exterior row, one [jar] is *ma'aser* [of other jars which I have],” and it is not known which row [of the four exterior ones he meant, whether the row facing North, South, East or West], he must take two jars in a diagonal line [one from the southeast corner and the other from the northwest corner], [so that the two jars belong together to all the four exterior rows. He fills one cask from these two jars, and this will be *ma'aser* and he may now

separate from it *terumat ma'aser*]. [If he had said,] “[In] one half of an exterior row, one [jar] is *ma'aser* [of other jars which I have],” and it is not known which half row [of the four exterior rows he meant], he must take four jars from the four corners [so that the four jars belong together to all eight exterior half-rows. The four jars are used to fill a single cask, which will then be the *ma'aser*]. [If he had said,] “[In] one row [any of the ten, not necessarily an exterior row] one [jar] is *ma'aser*,” and it is not known which row [he meant], he must take one [whole] row in a diagonal line [i.e., ten jars, either from the northwest-southeast diagonal line or from the northeast-southwest diagonal line, which together belong to all the ten rows of the square. These ten jars are poured into a single cask, which shall be the *ma'aser*]. [If he had said,] “[In] a half row, one [jar] is *ma'aser*,” and it is not known which half row [he meant], he must take two rows in a diagonal line [the two diagonal lines of the square. The twenty jars of these two lines, which together belong to all the twenty half-rows of the square, are then poured into a single cask, which will be the *ma'aser*]. [If he had said,] “One jar shall be *ma'aser*,” and it is not known which jar [he meant], he must take from every jar [*ma'aser*, and then may separate from it *terumat ma'aser*].

רבנו עובדיה מברטנורא

ענין שתמנה בין ממזרח למערב בין מצפון לדרום תמצא עשר שורות של עשר שורות מאה כדות: **שורה החיצונה אחת מעשר**. חבית אחת שבשורה החיצונה קבעתי מעשר על כדות אחרות שיש לי: **ואין ידוע איזו חיצונה**. שהרי יש כאן ארבע שורות חיצונות לארבע רוחות: **נוטל שתי חביות באלכסון**. אחת למקצוע דרומית מזרחית, ושנייה לה במקצוע מערבית צפונית, שכל חבית שבמקצוע נמנית לשתי רוחות, וימלא משתייהן חבית אחת ותהיה מעשר: **חצי שורה החיצונה אחת מעשר**. ואם אמר חבית אחת שבחצי שורה החיצונה בה קבעתי מעשר על כדות אחרות שיש לי: **ואין ידוע איזו**. חצי שורה מארבע שורות החיצונות: **נוטל ארבע חביות מארבע זוויות**. מפני שיש בכל זווית משתי חצאים שבשתי שורות החיצונות הסמוכים לה, וממלא מארבעתן חבית אחת ותהיה מעשר: **שורה אחת מעשר וכו'**. ואם אמר חבית אחת שבשורה אחת מאלו עשר שורות בה קבעתי מעשר, ואין ידוע באיזו שורה היא: **נוטל שורה אחת באלכסון**. כלומר, נוטל עשר כדות משורה אחת ממקצוע דרומית מזרחית עד מקצוע מערבית צפונית, או ממקצוע דרומית מערבית עד מקצוע מזרחית צפונית, וממלא מכל העשר חביות חבית אחת ותהיה מעשר. ומפני מה נוטל באלכסון, ואינו נוטל שורה אחת כולה ביושר ממזרח למערב או מצפון לדרום, כדשהוא נוטל באלכסון בין שתמנה השורות כולן ממזרח למערב, בין שתמנה אותן מצפון לדרום, נמצא נוטל חבית אחת מכל שורה ושורה, מה שאין כן אם היה נוטל שורה אחת באורך ממזרח למערב או מצפון לדרום:

עֶשֶׂר שׁוֹרוֹת שֶׁל עֶשֶׂר עֶשֶׂר כְּדֵי יָיִן, וְאָמַר, שׁוֹרֵה הַחִיצוֹנָה אַחַת מֵעֶשֶׂר, וְאֵין יָדוּעַ אִיזוֹ הִיא, נוֹטֵל שְׁתֵּי חֲבִיּוֹת לֹכְסָן. חֲצִי שׁוֹרֵה הַחִיצוֹנָה אַחַת מֵעֶשֶׂר, וְאֵין יָדוּעַ אִיזוֹ הִיא, נוֹטֵל אַרְבַּע חֲבִיּוֹת מֵאַרְבַּע זְוִיּוֹת. שׁוֹרֵה אַחַת מֵעֶשֶׂר, וְאֵין יָדוּעַ אִיזוֹ הִיא, נוֹטֵל שׁוֹרֵה אַחַת לֹכְסָן. חֲצִי שׁוֹרֵה אַחַת מֵעֶשֶׂר, וְאֵין יָדוּעַ אִיזוֹ הִיא, נוֹטֵל שְׁתֵּי שׁוֹרוֹת לֹכְסָן. חֲבִית אַחַת מֵעֶשֶׂר, וְאֵין יָדוּעַ אִיזוֹ הִיא, נוֹטֵל מְכֹל חֲבִית וְחֲבִית:

Gemara Berakhot 5a

גמרא ברכות דף ה.

Rabbi Levi bar Chama said in the name of Rabbi Shimon ben Lakish, A man should always incite the good inclination to battle against his evil inclination. For it is written, “Tremble and sin not, commune with your own heart upon your bed, and be still. *Selah*” [Psalms 4:5; the word *rigzu* here means “fight,” “incite to fight”]. If he subdues it, well and good; if not, let him study the Torah. For it is written, “Commune with your own heart.” If he subdues it, well and good; if not, let him recite the *shema*. For it is written, “Upon your bed.” If he subdues it, well and good; if not, let him remind himself of the day of death. For it is written, “And be still. *Selah*” [the day of stillness being the day of death]. Rabbi Levi bar Chama said further in the name of Rabbi Shimon ben Lakish, What is the meaning of the verse, “And I will give you the tablets of stone, and the Torah and the commandment, which I have written that you may teach them?” (Exodus 24:12) “Tablets of stone” — these are the ten commandments; “the Torah” — this is the Chumash [Pentateuch]; “the commandment” — this is the Mishnah; “which I have written” — these are the Nevi'im [Prophets] and the Ketuvim [Writings]; “that you may teach them” — this is the Gemara. Rabbi Yitzchak says: If one recites the *Shema* upon his bed, it is as though he held a two-edged sword in his hand [to protect him against demons]. For it is said, “Let the high praises of God be in their mouth, and a two-edged sword in their hand.” (Psalms 149:6) How does it indicate this? Mar Zutra, [some say, Rav Ashi] says, [The lesson is] from the preceding verse. For it is written, “Let the pious exult in glory, let them sing for joy upon their beds,” (Ibid., verse 5) and then it is written: “Let the high praises of God be in their mouth, and a two-edged sword in their hand.” Rabbi Yitzchak said further, If one recites the *Shema* upon his bed, the demons stay away from him. For it is said, “And the sons of *reshef* fly (*uf*) upward.” The word *uf* refers only to the Torah, as it is written; “Blink your eyes (*hata'if*) upon it, and it is gone.” [I.e., If you stop learning the Torah, you will forget it.] (Proverbs 23:5) And *reshef* refers only to the demons, as it is said, “They will grow hair from famine, attacked by (*reshef*) demons, excised by meriri.” (Deuteronomy 32:24)

אמר רבי לוי בר חמא אמר רבי שמעון בן לקיש לעולם ירגיו אדם יצר טוב על יצר הרע שנאמר (תהלים ד) רגזו ואל תחטאו אם נצחו מוטב ואם לאו יעסוק בתורה שנאמר (שם) אמרו בלבבכם אם נצחו מוטב ואם לאו יקרא קריאת שמע שנאמר על משכבכם אם נצחו מוטב ואם לאו יזכור לו יום המיתה שנאמר ודומו סלה. ואמר רבי לוי בר חמא אמר רבי שמעון בן לקיש מאי דכתיב (שמות כד) ואתנה לך את לוחות האבן והתורה והמצוה אשר כתבתי להורותם לוחות אלו עשרת הדברות. תורה זה מקרא והמצוה זו משנה אשר כתבתי אלו נביאים וכתובים להורותם זה גמרא מלמד שכלם נתנו למשה מסיני. אמר רבי יצחק כל הקורא קריאת שמע על מטתו כאלו אוהו חרב של שתי פיות בידו שנאמר (תהלים קמט) רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם. מאי משמע אמר מר זוטרא ואי תימא רב אשי מרישא דעגיינא דכתיב (שם) עלזו חסידים בכבוד ירגנו על משכבותם. וכתב בתריה רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם. ואמר רבי יצחק כל הקורא קריאת שמע על מטתו. מזיקין בדילין הימנו שנאמר (איוב ה) ובני רשף יגביהו עוף ואין עוף אלא תורה שנאמר (משלי כג) התעף עיניך בו ואיננו ואין רשף אלא מזיקין שנאמר (דברים לב) מזי רעב ולחומי רשף:

זוהר ויקרא דף ג ע"א

ויקרא אל משה וידבר יי אליו מאהל מועד לאמר. רבי תייתא פתח ואמר (שיר ה) באתי לגני אחותי כלה אריתי מורי עם בשמי אכלתי יערי עם דבשי שתיתי ייני עם חלבי וגומר. האי קרא לאו רישיה סיפיה ולא סיפיה רישיה. כתיב אכלתי יערי עם דבשי שתיתי ייני עם חלבי לכתר אכלו רעים. מאן דמוזנא לאחרא. כד מוזנא מתתקן קמיה. כתר דאיהו אכל היאך יזמין לאחרא. אלא זכאין אינון ישראל דקדשא בריד הוא בעא לדכאה להון ואתרעי בהון מפל שאר עמין עובדי עבודה זרה ומדאתרעי בהון בעא לסלקא לון מכל מקמריני עלמא. תא חזי ביומא דאתקם משכנא לתתא בההוא יומא אתתקם משכנא אחרא לעילא עמיה דכתיב (שמות מ) הוקם המשכן סתם וההוא יומא חדוותא דקדשא בריד הוא הוה. ביון דאתקם משכנא מה כתיב (שם) ולא יכול משה לבוא אל אהל מועד. כד תמא קדשא בריד הוא כד אמר ומה על ידא דמשה אתקם ואיהו לבר מיד ויקרא אל משה אמר ליה משה חנוכא דכיתא כמא הוי בסעודתא אדם כי יקריב מכם קרבן ליי הדיא הוא דכתיב באתי לגני אחותי כלה וגומר והא אוקמוה האי קרא אכל באתי לגני דא גן עדן דלעילא. אחותי כלה דא כנסת ישראל. דבההוא יומא אודווגו וזוגין בכלא. אודווגו וזוגין בההוא גן עדן בגין דאתברכו בלהו משקיו דנחלה ואתקשרו כל חד בחבריה הדיא הוא דכתיב אריתי מורי עם בשמי אכלתי יערי עם דבשי שתיתי ייני עם חלבי בלהו אתשקין ואתרוו ממבועא דנחלא. אכלו רעים שתו ושכרו דודים כל אינון דלתתא. ובלהו ענפין (נ"א עלמין) בלהו אתברכו ואתנו כד אליו אתברכו לעילא ובמה מתברכאן ומתבסמאן בלהו בריחא דקרנא. תא חזי בשעתא דנחתת כנסת ישראל לאשראה דיורא בארעא. קדשא בריד הוא אמר ליה להאי קרא בגין דאשתכחו ברקאן וחדוה בבלהו עלמין ואתבסמא היא לנפקא מנה ברקאן לכלא. דכד אליו שית אתברכאן כדין בלהו עלמין אתברכאן כהדא לתתא ומתברכאן לעילא. וכנסת ישראל וישראל אתברכו מבלהו:

Yosef Le-Chok

יוסף לחוק

Ethical Teaching:

מוסר

Sha'arei Kedushah, Part 2, Section 5

שערי קדושה חלק ב שער ה

Regarding one who gazes at women who are forbidden to him, even if he is like Moshe, who was given the Torah from God's hand to his own, he will not be free of the judgement of hell. Eventually, he will sin in matters of forbidden relations. He provokes the evil impulse against himself. He will come to the wasting of semen, which is a grave sin, as will be discussed in Section 7. One who benefits from the honor bestowed upon him because of the Torah he has learned, causes his life to end prematurely and is, himself, to blame for this premature end. The incident involving Rabbi Tarfon is proof of this. They were about to throw him into the river to kill him, but he did not want to benefit from words of Torah and therefore, did not identify himself. As our Rabbis, of blessed memory, said, "Do not make them [i.e., the

המסתבל בעריות אפילו יהיה כמשה יד ליד לא ינקה מדינה של גהינם וסופו לחטוא בעריות ומגרה היצר הרע בעצמו ויבא לידי קרי החמור כמו שיתבאר בשער ו'. הנהגה מפבוד התורה נוטל חזיו מן העולם ומתחייב בנפשו. ומעשה דרבי טרפון יוכיח שהיו משליכין אותו לים ליהרג ולא רצה ליהנות בדברי תורה וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה אל תעשם

Torah] a crown for yourself nor a shovel with which to dig ..." for "Whoever benefits from the Torah's honor takes his life from the world and ultimately inherits hell." Concerning falsehood: One who speaks lies denies the God of truth and acknowledges another deity, namely, falsehood. This is one of the categories of people who will not be received by the Divine Presence. As it is written, "One who speaks lies will not be established before My eyes." (Psalms 101:7) And He is not part of Israel, of whom it is written, "The remnant of Israel will not do unrighteousness and will not speak lies." (Zephaniah 3:13) His days are shortened. But one who speaks truth, lengthens his days.

עֲטָרָה לְעִצְמֹךָ וְלֹא קַרְדּוֹם וְכוּ' שֶׁפֶל הַנְּהַנֶּה מִכְבוֹד הַתּוֹרָה נוֹטֵל חַיּוֹ מִן הָעוֹלָם וְסוֹפוֹ יוֹרֵשׁ גְּהֵינִים. הַשֶּׁקֶר הַמְדַבֵּר שְׁקָרִים כּוֹפֵר בְּאֱלֹהֵי הָאֱמֶת וּמוֹדֵה בְּאֵל אַחֵר שֶׁהוּא שֶׁקֶר וְהוּא בַת שְׂאִינוֹ רוֹאֶה פְּנֵי שְׂכִינָה כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תהלים קא) דוֹבֵר שְׁקָרִים לֹא יִכּוֹן לְנֹגֵד עֵינָיו וְאִינוֹ בְּכֻלּוֹ יִשְׂרָאֵל שֶׁכְּתוּב בָּהֶם (צפניה ג) שְׂאִרֵּית יִשְׂרָאֵל לֹא יַעֲשׂוּ עוֹלָה וְלֹא יִדְבְּרוּ כִזָּב וְיָמֵיו מִתְקַצְרִין אַף הַדּוֹבֵר אֱמֶת מֵאַרְיֵה יָמִים:

Practical Law:

Rambam, Laws of Sacrifices, Chapter 1

(1) All sacrifices of assorted varieties of animals come from only five species: Cattle, sheep, goats, doves, and young pigeons. (2) All sacrifices, whether of the community or of the individual, are of four types: [*oleh*] burnt-offerings, [*chatat*] sin-offerings, [*asham*] guilt-offerings, and [*shelamim*] peace-offerings. (3) There are three additional types of individual sacrifices, namely, the Pesach sacrifice, the firstborn, and the *ma'aser*. (4) All communal offerings are burnt-offerings or sin-offerings. Among the communal offerings there are no peace-offerings, except for the two sheep that come with the bread of waving on *Atzeret* [Shavuot]. These are what are called communal peace-offerings. The community never brings a guilt-offering or a bird.

הלכה

הרמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק א

א כָּל הַקְּרָבָנוֹת שֶׁל מִינֵי נֶפֶשׁ חַיָּה בְּאִין מִחֲמֹשֶׁה מִינֵי בְּלִבָּד. מִן הַבֶּקֶר וּמִן הַכֶּבֶשֶׁים וּמִן הָעוֹזִים וּמִן הַתּוֹרִים וּמִן בְּנֵי הַיּוֹנָה: ב וְכָל הַקְּרָבָנוֹת בֵּין שֶׁל צְבוּר בֵּין שֶׁל יְחִיד. אֲרַבְעָה מִינֵין. עוֹלָה וְחֲטָאת וְאִשָּׁם וְשִׁלְמִים: ג וְעוֹד יֵשׁ שָׁם שְׁלֹשָׁה מִינֵי קְרָבָן יְחִיד וְהֵם. הַפֶּסַח וְהַבְּכוֹר וְהַמַּעֲשֵׂר: ד כָּל קְרָבָנוֹת הַצְּבוּר הֵן עוֹלָה אוֹ חֲטָאת. וְאִין בְּקְרָבָנוֹת הַצְּבוּר שְׁלָמִים חוּץ מִשְׁנֵי כֶּבֶשֶׁים הַבָּאִים עִם לֶחֶם הַתְּנוּפָה בְּעֶצְרַת וְהֵם הַנִּקְרָאִים זִבְחֵי שְׁלָמֵי צְבוּר וְאִין הַצְּבוּר מִקְרִיבֵין אִשָּׁם לְעוֹלָם וְלֹא עוֹף:

VAYIKRA FOR MONDAY

TORAH

ויקרא ליום שני

תורה

יחזקאל בקריאת ארבעה פסוקים אלו שהם כנגד ד דמילוי יוד דשם ב"ן להשאר בו הארה מתוספת הרוח משבת שעברה

ז וְנִתְּנוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֵן אֵשׁ עַל-הַמִּזְבֵּחַ ז וַיִּתְּנוּ בְּנֵי אַהֲרֹן כֶּהֱנָא

(7) And the descendants of Aharon the priest will place fire on the altar, and

RASHI

רש"י

(7) Will place fire [on the altar] — Even אף על פי שהאש יורדת מן השמים,